

ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 24

เยาวเรศ ทิพชรา*

บทคัดย่อ

การวิจัยวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูข้าราชการ ครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ครูที่ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเปรียบเทียบสัดส่วน จำนวน 135 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .929 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็น ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) ครูที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

* สาขาวิชาบริหารการศึกษา

บทนำ

ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของโลกยุคปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยและทั่วโลก จึงต้องมีการเร่งพัฒนาศักยภาพของประชากรให้พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์บนเวทีโลก และถือได้ว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ประชากรในประเทศจะต้องได้รับการศึกษาเหมาะสมและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะมีประสิทธิผลสำเร็จในการพัฒนาเกือบทุกด้าน

การบริหารจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพเพื่อสนองเจตนารมณ์ตามแผนบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารจะต้องสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะองค์กรทางวิชาการ ให้มีทิศทางในการบริหารไป ในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นระบบมีมาตรฐาน ซึ่งจากเหตุผลโรงเรียนร่อกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 24 มีวัฒนธรรมองค์การทำงานแต่ละหน่วยงานหรือแต่ละบุคคลต่างกันรวมถึงประสิทธิผลการบริหารงานย่อมมีความเหมือนและความแตกต่างในทางปฏิบัติจึงมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน

ฉะนั้นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำและบริหารงานในสถานศึกษา เป็นผู้นำที่มีความสำคัญต่อครูผู้สอน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ที่จะต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกันทุกคน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุผลและความสำคัญ ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนร่อกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่ เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาในแต่ละที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลผลสูงสุดต่อโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างในโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 135 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างในโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประจำปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสภาภยณ, 2559, หน้า 132) ประชากรจำนวน 150 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 108 คน แต่งานวิจัยนี้มีประชากร 135 คน จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 108 คน คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ประกอบด้วยด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 108 คนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 108 คน แต่เก็บข้อมูลได้เพียง 104 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 เป็นเพศหญิงจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 เป็นเพศชาย จำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 40.4 มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และมีประสบการณ์ในการสอน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ถามเกี่ยวกับเพศและประสบการณ์การทำงาน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .929 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละโรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ระหว่างวันที่ 5 มีนาคม ถึงวันที่ 16 มีนาคม 2561 และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.30 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่า ความถี่(Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบค่าที(t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One Way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี เชฟเฟ้(Scheffe)กับตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ร่องคำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ร่องคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบประเด็นที่น่าสนใจนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ร่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมากที่สุด รองมาคือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ทั้งนี้เนื่องจากอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนร่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ดูแลเอาใจใส่ กำกับติดตามการนิเทศ ให้ความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน เป็นแบบอย่างที่ดีทำหน้าที่ดีเห็นมีคุณค่าและมีความสำคัญ ผู้บริหารกระตุ้นให้มีการพัฒนาของครู ยอมรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ทันท่อเหตุการ์ณ เอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคล เพื่อความสัมฤทธิ์ และเติบโตของแต่ละคน ผู้บริหารเป็นผู้มี

บทบาทในการบริหารโรงเรียนในทุกๆด้าน จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่ ฌนาพร เมธาภิวัฒน์ (2546,หน้า 12) สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำเน้น กระบวนการ กิจกรรมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้นำกับพนักงานใช้อิทธิพล การมี คุณสมบัติ และการมุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย โสภณ วงษ์คงดี (2555,หน้า 70) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (สทวิทยา เขตระยอง 2) พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของพนัชกร ภูบรม (2558,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ และ เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการตามความคิดเห็นของครู พบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสามารถ ควบคุมภาวะทางอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต ผู้บริหารประพฤติตนเป็นที่น่าชื่นชม นำ เคารพและศรัทธาแก่ผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความคิด สร้างสรรค์ของการเป็นภาวะผู้นำและการมีจุดประสงค์ร่วมกัน ซึ่งผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะ รักษาอิทธิพลของตนในการบรรลุเป้าหมายและการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร ดังที่ ชูมากร เจดีย์คำ (2559,หน้า 6) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หมายถึง พฤติกรรมผู้นำที่แสดงให้เห็น ในการจัดการ หรือการทำงานที่เป็นกระบวนการทำให้ผู้ร่วมงานยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ภาควุมใจ และไว้วางใจ ในความสามารถของผู้นำความยินดีที่จะทุ่มเทการปฏิบัติงานตาม ภารกิจ โดยผู้นำจะมีการ ประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น เสียสละเพื่อประโยชน์ ของกลุ่มเน้นความสำคัญในเรื่อง ค่านิยมความเชื่อ และการมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความมั่นใจ ที่จะเอาชนะอุปสรรค ผู้นำจะมี คุณลักษณะสำคัญในการมีวิสัยทัศน์ และการถ่ายทอด

วิสัยทัศน์ไปยังผู้ร่วมงาน มีความมุ่งมั่นทุ่มเท ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ มีความสามารถในการจัดการ หรือการควบคุมตนเองมีการเห็นคุณค่า ในตนเอง มีศีลธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ เอกเผ่าพันธุ์(2556, หน้า111-114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารพบว่าโดยรวมและด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกิตา อินกล้า (2556, หน้า 53) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การที่ผู้นำประพฤติในทางที่ถูกต้องให้เกิดแรงบันดาลใจโดยสร้างแรงจูงใจภายใน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานสร้างแรงบันดาลใจความกระตือรือร้น โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแน่วแน่ในอุดมคติความเชื่อ และค่านิยม ผู้บริหารให้เกียรติ เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงานผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมปฏิบัติงาน ดังที่สมเกียรติ บาลลา (2554, หน้า 9) สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นในการบริหารสถานศึกษา ที่เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้ตามเกิดอารมณ์ กระตุ้นจูงใจให้ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตน แต่อุทิศตนเพื่อทีมงานเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงาน ตามพันธกิจที่จะช่วยพัฒนาส่วนร่วมและสังคมเป็นผลให้เกิดความพยายามปฏิบัติงานมากขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้คำพูด สัญลักษณ์ หรือจินตนาการ ชักชวนให้เข้าใจวิสัยทัศน์และความหมายความรู้สึก ที่เห็นว่าพันธกิจที่จะต้องทำเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2552, หน้า 62) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันธิดา ผ่านสอน (2553, หน้า 90) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นรายชื่อและข้อการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้เรียนรู้การทำงาน และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองและผู้บริหารส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการ พัฒนาตนเอง โดยการอบรมศึกษาต่อในระดับสูง และให้มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนและให้โอกาสแก่เพื่อนร่วมงาน ได้แสดงความคิดเห็น แง่คิด มุมมองในด้านต่างๆ วัฒนชัย เนสะและ (2555, หน้า 10) การกระตุ้นทางปัญญา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารของ โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามที่แสดงให้เห็นในการบริหารโรงเรียนที่เป็นกระบวนการกระตุ้น บุคคลากรให้เห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาโดยใช้สัญลักษณ์ จินตนาการและภาษาที่เข้าใจง่ายส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจ บทบาทและยอมรับในบทบาท สร้างความมั่นใจและส่งเสริม คุณค่าของผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะในด้านต่างๆ ได้แก่ การให้ครูได้ร่วมวางแผนการกระตุ้น บุคลากรให้แก้ปัญหา การตั้งคำถามต่อผู้ร่วมงาน การจัดอบรมการสร้าง ทีมงานสำรอง การใช้ความสามารถของผู้ร่วมงาน การปรึกษาหารือ การร่วมกันแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ เป็นผลให้บุคลากรเกิดความพยายามในการปฏิบัติงานมากขึ้น และแก้ปัญหาในการ ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันธิดา ผ่านสอน (2553, หน้า 92) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นรายชื่อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากและข้อการกระตุ้นทางปัญญาอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ครุณี ชันขวา (2551, หน้า 67) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา โดยภาพรวม ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับ มาก

1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารเคารพในสิทธิและความเป็นส่วนตัวของผู้ร่วมงานผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานคำนึงถึงความสามารถในความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้บริหารโรงเรียนให้โอกาสผู้ร่วมงานพัฒนาตนเอง โดยการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เข้าใจความต้องการของปัจเจกบุคคล การเอาใจเขามาใส่เรา ดูแลให้คำแนะนำการสนับสนุน ดังที่ สมเกียรติ บาลลา (2554, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร โรงเรียนแสดงให้เห็นในการบริหารสถานศึกษา ที่เป็นกระบวนการวินิจฉัยและยกระดับความต้องการของบุคลากร โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งพัฒนาบุคลากรมีการติดต่อกับบุคลากรเป็นรายบุคคล เอาใจใส่ความต้องการบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดจินตภาพ มีความมั่นคง มีความจริงใจ และรับฟังเหตุผลด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกิตา อินกล้า (2556, หน้า 55) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อและสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสิษฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2552, หน้า 64) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนรื่องคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และรายด้านทุกข้อไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ครูในโรงเรียนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและมีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ เนื่องจากการทำงานภายในโรงเรียนไม่มีการแบ่งระดับความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ โดยที่ครูในโรงเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีการสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร การยอมรับและการไว้วางใจซึ่งกันและกันทั้งในด้านความเป็นส่วนตัวและด้านการทำงาน มีพฤติกรรมส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการแสดงออก ดังจะเห็นได้จากคณะครูมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน พร้อมกันนี้โรงเรียนได้สนับสนุน ส่งเสริมครูให้ได้รับการพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อสร้างสรรค์ผลงานและการบรรลุเป้าหมายของงานอย่างต่อเนื่อง และเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังที่นภาพร หนูพวง(2560,หน้า6)ให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถของบุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงอย่างเท่าเทียมกัน ให้ความสำคัญภาคโดยไม่จำกัดเพศ ก่อนการมอบหมายงานในแต่ละด้านให้แก่ครูรับผิดชอบนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะมอบหมายตามความถนัด ความสามารถ ประสบการณ์ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในโรงเรียน เพื่อจะได้วางคนให้เหมาะสมกับงาน เพื่อให้ผลของงานที่ออกมาในแต่ละด้านมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิณา เพชรจิระวรพงศ์ (2552, หน้า 51) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยจำแนกตามเพศภาพรวม ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเดือน กมลมาลย์ (2552, หน้า 113) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนร่อนคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกข้อไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ลดช่องว่าง และอุปสรรคในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าที่กับ โรงเรียน การพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกันไม่แยกส่วนหรือเน้นการพัฒนาส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการ และมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการองค์กรประกอบกับสถานะปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์กรจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานและการปฏิบัติงานใหม่ โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่ต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์จึงมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนไม่แตกต่างกัน ดังที่ โกลิษฐ์ พรหมเสนา(2556,หน้า89)กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงใช้หลักการและทฤษฎีการบริหาร ส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารจะมีความศึกษาที่สูงยอมรับแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักปรับปรุงแก้ไขวิธีปฏิบัติงาน ของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงานในทุกระดับ ได้เป็นอย่างดี มีความมุ่งมั่น มีพฤติกรรม เหมาะสมกับความเป็นผู้นำสร้างความเชื่อมั่น ยอมรับและได้รับความไว้วางใจจากครู สามารถดำเนินการกิจในการบริหารงานในสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตรงใจ ผู้ร่วมงานทุกระดับ จึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นครูด้าน ประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิต ทองอาจ (2553, หน้า 91) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของวิณา เพชรจิระวรพงศ์ (2552, หน้า 66) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3 พบว่าการเปรียบเทียบ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศหรือจัดกิจกรรม โครงการในโรงเรียนที่จะสามารถทำให้ผู้ร่วมงาน เกิดความรู้สึกรักโรงเรียนและพร้อมอุทิศตน เพื่อโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียนที่น่าอยู่

2. การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร และควรทำอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ควรให้ความสนใจในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรมากในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรได้มีกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่

3. กระตุ้นการใช้ปัญญา ผู้บริหารควรพยายามแสวงหาข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ผู้ร่วมงานได้รับทราบ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากร ได้ใช้ความคิด ความรู้ความสามารถและสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นนั้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเทศภายใน

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรวินิจฉัยความต้องการจำเป็นของผู้ร่วมงาน เพื่อส่งเสริม และพัฒนาให้เต็มศักยภาพ ควรจัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน ไม่มากหรือน้อยเกินไปและเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความสามารถ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนร่อนคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

2. ควรศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นของครูในการบริหาร โรงเรียนร่อนคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

บรรณานุกรม

- โกสินธ์ พรหมเสนา.(2556).การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันธิดา ผ่านสอน. (2553) . ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับ ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ครุณี ชันขวา. (2551) . ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนิต ทองอาจ. (2553) . ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. ปริญญาานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธูมากร เจดีย์คำ.(2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี,มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี
- ธนาพร เมธาภิวัฒน์ .(2546). ภาวะผู้นำแบบปฏิรูปของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และ ประสิทธิภาพของทีมงาน: กรณีศึกษา วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิ รพยาบาล วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภาพร หนูพวง(2560),ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในเขตบางคอแหลม สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร.
- พนัชกร ภูบรม. (2558).ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตรและศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
- พิสิษฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2552) . ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3.

- ปริญญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสภาภาน. (2559). การศึกษาอิสระ. กรุงเทพฯ: มิตรภาพ
 การพิมพ์และสตีวดีโอ.
- มูทิตา อินกล้า. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการ
 เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 18. ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิณา เพชรจิระวรพงศ์.(2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็น
 ของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3.
 ปริญญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- แสงเดือน กมลมาลย์.(2552). ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
 ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปริญญาณิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2)
 พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.
- สมเกียรติ บาลลา.(2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของ
 สถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ปทุมธานี เขต1.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- วัฒนชัย เนสะและ.(2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนของบุคลากร
 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์